

①

کدام گروه، «همگی» شاعران نیمهٔ دوم قرن پنجم و قرن ششم‌اند؟

- ۱) نظامی گنجه‌ای - فردوسی - سنایی - عطار
 ۲) ناصر خسرو - شهید بلخی - فرخی سیستانی - خاقانی
 ۳) خواجه عبدالله انصاری - کسایی - ناصر خسرو - رودکی
 ۴) جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی - خاقانی - انوری - سنایی

②

نوع ادبی کدام بیت، غنایی است؟

- ۱) حُنُک (خوشا) آن که آسایش مرد و زن / گزیند بر آرایش خویشتن
 ۲) طریقت به جز خدمت خلق نیست / به تسبیح و سجاده و دلخ نیست
 ۳) الا تا درخت کرم پروری / گر امیدواری کز او بر خوری
 ۴) تا به گریبان نرسد دست مرگ / دست ز دامن نکنیمت رها

③

نوع ادبی کدام دو بیت یکسان است؟

- الف) مرا مادرم نام مرگ تو کرد / زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
 ب) دیدار تو حل مشکلات است / صبر از تو خلاف ممکنات است
 پ) سلسلهٔ موی دوست، حلقهٔ دام بلاست / هر که در این حلقه نیست، فارغ از این ماجراست
 ت) دروغی که مانده باشد به راست / به از راستی کز درستی جداست

- ۱) الف، پ ۲) ب، ت ۳) الف، ت ۴) ب، پ

④

کدام عبارات از جنبهٔ تاریخ ادبیات «درست» است؟

- الف) ایجاز و اختصار، کوتاهی جملات و بهره‌گیری کمتر از لغات عربی از ویژگی‌های نثر دورهٔ غزنوی و سلجوقی است.
 ب) قرن چهارم هجری دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائهٔ آداب و رسوم ملی در ادبیات بود.
 ج) رایج‌ترین انواع شعر در قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود.
 د) نثر دورهٔ سامانی گرچه ساده بود؛ اما اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن بسیار رواج داشت.

- ۱) الف - ج ۲) الف - د ۳) ب - ج ۴) ب - د

۵

در کدام یک از کتاب‌های زیر، می‌توان لغات کم کاربرد فارسی بیشتری یافت؟

- ۱) تفسیر طبری ۲) تاریخ بلعمی ۳) سفرنامه ناصر خسرو ۴) کیمیای سعادت

۶

متن زیر، با کدام گزینه کامل می‌شود؟

«محتوای نثرهای دوره سامانی، بیشتر علمی است و گاهی نثرهای حماسی، تاریخی و دینی هم در این دوره دیده می‌شود. از نمونه‌های موفق آن می‌توان و ... و ... را نام برد.

- ۱) تفسیر طبری، تاریخی بیهقی، تاریخ بلعمی ۲) تاریخ بیهقی، تاریخ طبری، سفرنامه ناصر خسرو
 ۳) تاریخ طبری، کیمیای سعادت، کشف‌المحجوب ۴) ترجمه تفسیر طبری، تاریخ بلعمی، شاهنامه ابومنصوری

۷

با توجه به ویژگی‌های فکری ابیات زیر، کدام بیت نمی‌تواند مربوط به سبک خراسانی باشد؟

- ۱) سپهدار چون پیش لشکر کشید/ یکی ژرف دریای بی بُن بدید
 ۲) در قالب این خاکیان عمری است سرگردان شدم / چون جان اسیر حبس شد، جانانه را گم کرده ام
 ۳) عقیقی شرابی که در آبگینه / درخشان شود چون سهیل یمانی
 ۴) جادویی آغاز کرده است آتش ارنه از چه رو/ گاه پشتش روی گردد گاه پایش سر شود

۸

کدام گزینه درباره زبان‌های «ایرانی میانه» درست نیست؟

- ۱) زبان پارتی در شمال و شمال شرقی ایران متداول بود.
 ۲) زبان پارتی، در دوره اشکانیان رایج بود و یکی از شاخه‌های فارسی میانه محسوب می‌شد.
 ۳) آثار ادبی پهلوی به دلیل اهمیت سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام، غالباً به کتابت درنیامده بود.
 ۴) بیش‌تر آثار دینی زردتشتی مانند یادگار زیربان اصل پهلوی دارند.

۹

عبارات کدام گزینه در مورد شعر و نثر عهد سامانی (قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم) درست است؟

- الف) موضوع کتاب تاریخ بلعمی، تاریخ زمان سامانیان است.
 ب) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.
 ج) اصل تفسیر طبری به زبان عربی نوشته شده است و جمعی از دانشمندان، این کتاب را به فارسی برگرداندند.
 د) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت و مَثَل، در شعر این دوره هیچ رونقی نداشت و در دوره‌های بعدی به‌وجود آمد.

- ۱) الف، د ۲) الف، ج
 ۳) ب، د ۴) ب، ج

۱۰

ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود، تقریباً همزمان با کدام دولت در ایران پدید آمد؟

- ۱) طاهریان
۲) آل بویه
۳) سامانیان
۴) صفاریان

۱۱

همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ... از ویژگی‌های شعر پارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم است.

- ۱) سادگی فکر و روانی کلام
۲) آوردن ترکیب‌های کهن و استعاره‌های ساده
۳) توجه داشتن شاعران به واقعیت‌های بیرونی
۴) به کارگیری انواع توصیف

۱۲

کدام گزینه در مورد نثر در عهد سامانی نادرست است؟

- ۱) در عهد سامانی نثر هم مانند شعر پارسی رواج یافت.
۲) نثر این دوره، ساده و روان است.
۳) در آثار منثور این دوره، بیشتر به موضوعات حماسی، ملی و تاریخی توجه شده است.
۴) آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال فارسی در نثر این دوره رواج می‌یابد.

۱۳

کدام موارد نادرست‌اند؟

- الف) از میان آثار ادبی باقی‌مانده به زبان پهلوی، تنها آثاری چون کلیله و دمنه و هزار و یک شب باقی مانده است.
ب) بعضی از قطعات شعری پهلوی مانند «درخت آسوریک»، در میان اندرزنامه‌های منظوم جای دارند.
ج) حدود سال‌های ۳۰۰ ق.م. تا ۷۰۰ میلادی، زبان پارتی در شمال و شمال شرقی ایران رایج بوده است.
د) زبان پهلوی زبان رسمی دربار ساسانی بود و اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است.

- ۱) الف - ب ۲) ب - ج ۳) ج - د ۴) الف - د

۱۴

کدام گزینه مربوط به قرن چهارم و اوایل قرن پنجم نیست؟

- ۱) با رواج و نفوذ معارف اسلامی و متون دینی، آمیختگی زبان فارسی با زبان عربی افزایش می‌یابد.
۲) امیران خراسان شاعران را به فارسی‌گویی تشویق می‌کردند و مترجمان را به ترجمه کتب معتبر برمی‌انگیختند.
۳) شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در این دوره به پختگی رسید و شاعرانی به قصیده‌سرایی در این موضوع پرداختند.
۴) در این دوره دانشمندان خود را سرگرم نگارش آثار علمی در زمینه‌های فلسفه، طب و علوم دینی کردند.

۱۵

توضیحات مقابل کدام اثر ندریست است؟

- ۱) شاهنامه ابومنصوری: از این اثر فقط چند صفحه‌ای از مقدمه باقی مانده است.
- ۲) ترجمه تفسیر طبری: اصل اثر به زبان عربی و اثر محمدبن جریر طبری است.
- ۳) تاریخ بلعمی: ترجمه کتابی نوشته طبری است که تغییراتی در آن صورت گرفته است.
- ۴) تاریخ الرسل و الملوک: جمعی از دانشمندان خراسان آن را به فارسی برگرداندند.

۱۶

زبان پهلوی زبان رسمی کدام دوره بود؟ و چه کتابی اصل پارتی دارد؟

۱) اشکانی - درخت آسوریک	۲) ساسانی - یادگار زریران
۳) هخامنشی - هزار و یک شب	۴) سامانی - کلیله و دمنه

۱۷

عبارات کدام گزینه درباره ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم درست هستند؟

- الف) مفاهیم ذهنی شاعران از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی بسیار فراتر می‌رفت.
- ب) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنائی» بود.
- ج) آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دل‌پذیر، تشبیهات گوناگون و به‌کارگیری انواع توصیف از خصیصه‌های شعر این دوره است.
- د) رودکی، شیوه ناصر خسرو را در سرودن قصیده تمام و کمال در موعظه و نصیحت در شعر فارسی ادامه داد.

۱) الف، ب	۲) د، ج	۳) ب، ج	۴) الف، د

۱۸

هر دو اثر ذکرشده در گزینه ... از آثار منشور سده پنجم و ششم هجری است.

۱) قابوسنامه - تاریخ بیهقی	۲) چهارمقاله نظامی عروضی - تاریخ بلعمی
۳) مقامات حمیدی - التفهیم	۴) کلیله و دمنه - ترجمه تفسیر طبری

۱۹

کدام گزینه عبارات زیر را کامل می‌کند؟

«شعر حکمی و اندرزی در این دوره (قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم) به‌وجود آمد ولی در دوره ... به پختگی رسید. آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن ... معمول گردید و قطعه‌های کوتاهی در این باب سروده شد اما کسی که قصیده تمام و کمال در این موضوع سرود، ... بود که سپس ... شیوه او را ادامه داد.»

۱) غزنویان - قرن سوم - رودکی - فردوسی	۲) سلجوقیان - چهارم - کسایی مروزی - ناصر خسرو
۳) سامانیان - قرن سوم - عنصری - منوچهری	۴) سلجوقیان - پنجم - کسایی مروزی - فرخی

۲۰

هر یک از شاعران زیر به ترتیب به کدام عنوان معروف هستند؟

«سنایی- انوری- ناصر خسرو- جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی»

۱) آوردن مضامین دقیق در قصیده- روی آوردن به تصوف و عرفان در شعر- کناره‌گیری از دربارها به سبب پایبندی به اعتقادات دینی- تأثیرگذاری در تجدید سبک

۲) روی آوردن به سیر و سلوک معنوی در دوره دوم حیات شعری- آوردن مضامین دقیق در غزل- کناره‌گیری از دربارها به سبب اعتقادات خاص دینی- تأثیرگذاری در تجدید سبک

۳) کناره‌گیری از دربارها به سبب پایبندی به اعتقادات خاص دینی- تأثیرگذاری در تجدید سبک- روی آوردن به تصوف و عرفان در شعر- آوردن مضامین دقیق در غزل

۴) روی آوردن به تصوف و عرفان در شعر- تأثیرگذاری در تجدید سبک- کناره‌گیری از دربارها به سبب پایبندی به اعتقادات دینی- آوردن مضامین دقیق در مثنوی

۲۱

کدام عبارت درباره نثر فارسی در سده‌های پنجم و ششم صحیح نیست؟

۱) در نیمه قرن چهارم با دوره بلوغ نثر پارسی مواجه هستیم و در قرن پنجم و اوایل ششم آن را در حال پختگی و کمال می‌یابیم.

۲) در این دوره تألیف کتاب در موضوع‌های گوناگون علمی رواج یافت و نثر ساده به کمال رسید.

۳) گسترش عرفان و تصوف یکی از عوامل توجه نویسندگان به فارسی‌نویسی در این دوره است.

۴) خواجه عبدالله انصاری شیوه نثر موزون را به کمال رساند؛ آن‌چنان‌که می‌توان آثار وی را سرآمد همه نثرهای موزون فارسی شمرد.

۲۲

کدام عبارات درباره شعر سده‌های پنجم و ششم درست است؟

الف) سبک شعر در نیمه دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم تغییری نکرد و دقیقاً با شیوه شاعران پیشین یکسان بود.

ب) شاعران این دوره، به سرودن غزل‌های لطیف و زیبا علاقه‌مند بودند.

ج) تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند باعث شد که در قرن هفتم، شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.

د) به پیروی از ناصر خسرو، بسیاری از شاعران به تصوف و عرفان روی آوردند.

۴) ج، ب

۳) ج، د

۲) الف، ج

۱) الف، ب

۲۳

کدام گزینه، از ویژگی‌های شعر دوره ساسانی نیست؟

۱) سادگی و روانی کلام

۲) توجه به واقعیات ذهنی

۳) آوردن ترکیب‌های تازه

۴) آوردن تشبیهات و استعاره‌های گوناگون

همه موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات «کاملاً» درست‌اند؛ به‌جز:

- ۱) قرن چهارم با دانشمند بزرگی چون محمدبن زکریای رازی آغاز شد و با شاعر بی‌نظیری مانند فردوسی ادامه یافت.
 ۲) در زمان سلجوقیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به‌شمار می‌آمد و بسیاری از دانشمندان آثار ارزنده‌ای به پارسی پدید آوردند.
 ۳) در اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمهٔ متون عربی وارد فارسی دری می‌شود.
 ۴) امرای سامانی با تشویق شاعران و نویسندگان می‌کوشند ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی، یعنی بازیافتن اندیشهٔ ایرانی در چارچوب فرهنگ اسلامی را ترویج کنند.

سبک شعری ابیات کدام گزینه تماماً مربوط به دوره «خراسانی» است؟

- الف) از این در سخن هر چه دارید یاد سراسر به من بر بپاید گشاد
 ب) ساقی‌گزین و باده و می‌خور به بانگ زیر کز کشت سار نالد و از باغ عندلیب
 پ) جهان بر آب نهاده‌ست و زندگی بر باد غلام همّت آنم که دل بر او نهاد
 ج) چون وا نمی‌گنی گرهی، خود گره مباش ابروگشاده باش، چو دستت گشاده نیست
 د) آن کن ای جویای حکمت کاهل حکمت آن کنند تا بدان دشوارها بر خویشتن آسان کنند
- ۱) د، الف، ب ۲) ج، ب، د ۳) پ، الف، ج ۴) ب، پ، د

در کدام گزینه نوع سبک براساس طبقه‌بندی آن نداریست آمده است؟

- الف) براساس زمان و دورهٔ اثر (سبک دورهٔ غزنوی)
 ب) به تناسب مخاطب (سبک فلسفی)
 ج) براساس موضوع و نوع (سبک حماسی)
 د) براساس قلمرو دانشی (سبک تعلیمی)
 هـ) براساس محیط جغرافیایی (سبک آذربایجانی)
- ۱) الف، هـ ۲) ب، د ۳) ج، هـ ۴) الف، د

(۲۷)

در همهٔ گزینه‌ها به‌جز ... «تشبیه حسی» یافت می‌شود.

- ۱) زلف تو مگر جانا امید و نیاز است / زیرا که چنین هر دو سیاه است و دراز است
- ۲) لاله میان کشت درخشد همی ز دور / چون پنجهٔ عروس به حنا شده خضیب
- ۳) روی او ماه است اگر بر ماه مشک‌افشان شود / قد او سرو است اگر بر سرو لاله‌ستان بود
- ۴) سرشک نرگس او می‌نمود بر زلفش / چنان که ریخته بر سبزه، دانه‌های گهر

(۲۸)

کدام گزینه ویژگی‌های شعر سبک خراسانی را ندارد؟

- ۱) به دوزخ درون دیدم آهرمنا / نیارستمش گشت پیرامنا
- ۲) درخت تو گر بار دانش بگیرد / به زیر آوری چرخ نیلوفری را
- ۳) شاه سرو است و بخارا بوستان / سرو سوی بوستان آید همی
- ۴) سر نهنی جز به اشارات دل / بر ورق عشق ازل چون قلم

(۲۹)

با توجه به ابیات کدام‌یک از گزینه‌های زیر از ویژگی‌های ادبی شعر سبک خراسانی نیست؟

«چو شد روز رستم بپوشید گبر / نگهبان تن کرد بر گبر ببر
کمندی به فتراک زین بر، ببست / بر آن باره پیل‌پیکر نشست»

- ۱) استفاده از دو نشانه برای یک مضم.
- ۲) استفاده از تشبیه حسی در توصیف اسب رستم.
- ۳) استفاده از قافیه «گبر» و «ببر» که دارای جناس است.
- ۴) استفاده از قالب مثنوی برای توصیف میدان نبرد.

(۳۰)

خط عروضی چند مصراع در برابر آن درست آمده است؟

- الف) من اندر خود نمی‌یابم که روی از دوست برتابم: مَن در خُدِ نَمی یابَم کِ رَویزِ دوستُ بَرِ تَابِم
- ب) مجموع اگر نشستم و خرسند اگر شدم: مَجْموعِ اِگر نَشَسْتَم و خَرسند اِگر شَدم
- ج) هرگز اندیشه نکردم که کمندت به من افتد: هَرگِ زَنَدیشِ نَکردم کِ کَمَندَتُ بَیَم نَفتَد
- د) تو در آب اگر ببینی حرکات خویشتن را: تُو در آبِ اِگر ببینی حَرَکاتِ خَیشتن را
- ه) سر از بیچارگی گفتم نهم شوریده در عالم: سَرزِ بَیچارِگی گُفْتَم نَهم شَوریدِ دَرِ عَالَم

۲ سه

۱ دو

۴ پنج

۳ چهار

(۳۱)

با توجه به ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی ویژگی کدام بیت در برابر آن نادرست آمده است؟

- ۱) دل بر تو بستم و به تو بس کردم از جهان / وندر جهان ز من دل من دیدن تو خواست (معشوق زمینی)
۲) جز راست مگوی گاه و بیگاه / تا حاجت نایدت به سوگند (اشعار پندآموز ساده)
۳) شاد زی با سیاه‌چشمان شاد / که جهان نیست جز فسانه و باد (غلبه روح شادی و نشاط در شعر)
۴) گفتم که کوژ (خمیده) کرد مرا قَدّت ای رفیق / گفتا: رفیقِ تیر که باشد به جز کمان (غلبه روح حماسه برای اشعار)

(۳۲)

براساس تقسیم‌بندی سبکی ملک‌الشعراى بهار، به‌ترتیب، نثر مصنوع و نثر فنی مربوط به کدام دوره‌ها است؟

- ۱) بازگشت ادبی - سبک عراقی
۲) سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان - بازگشت ادبی
۳) سبک عراقی - سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان
۴) سبک عراقی - بازگشت ادبی

(۳۳)

در همه گزینه‌ها یکی از ویژگی‌های زبانی شعر خراسانی دیده می‌شود به‌جز ...

- ۱) سخن پیش سخن‌دان گو، ازیرا / سرت باید نخست آنگاه دستار
۲) گنج عزلت که طلسمات عجایب دارد / فتح آن در نظر رحمت درویشان است
۳) بقا به علم خدا اندر است و قرآن است / سرای علم و کلید و درست قرآن را
۴) گل بخندید و باغ شد پدرام / ای خوشا این جهان بدین هنگام

(۳۴)

ویژگی مقابل چند مورد با آن همخوانی ندارد؟

«روح شادی و خوش‌باشی (ویژگی فکری شعر خراسانی) - افزایش نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی (ویژگی نثر غزنوی) - ایجاز و اختصار در لفظ و معنا (ویژگی نثر سامانی) - کاربرد ساخت‌هایی مانند «به‌گیسوی او بر» (ویژگی ادبی شعر خراسانی) - حذف افعال به ضرورت قرینه (ویژگی نثر سامانی)»

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

(۳۵)

در عبارت زیر از لحاظ تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی چند غلط دیده می‌شود؟

«تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، شعر پارسی همچنان تحت‌تأثیر سبک سلجوقی و غزنوی است. تحولی که سنایی و مولوی در غزل ایجاد کردند، باعث شد در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند. نثر فارسی تا اوایل قرن پنجم هنوز در آغاز راه بود ولی در قرن ششم و اوایل قرن هفتم به پختگی و کمال می‌رسد.»

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۳۶

توضیح مقابل کدام گزینه با آن مطابقت ندارد؟

- ۱) استفاده از ترکیبات دشوار (ویژگی نثر قرن پنجم و ششم)
- ۲) کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متون (ویژگی زبانی شعر قرن پنجم و ششم)
- ۳) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی (ویژگی فکری شعر قرن پنجم و ششم)
- ۴) فراوانی ترکیبات نو (ویژگی زبانی شعر قرن پنجم و ششم)

۳۷

- در کدام عبارات، ویژگیهای زبان پهلوی آمده است؟

الف) در زمان اشکانیان و در شمال و شمال شرقی ایران رواج داشته است.

ب) اغلب آثار ادبی پهلوی شفاهی بوده و به کتابت در نیامده است.

ج) از این زبان ترجمه عربی و فارسی کلیله و دمنه و هزار و یک شب موجود است.

د) در اصل درخت آسوریک» و «یادگار زریران» به این زبان است.

ه) زبان رسمی دوران ساسانی و متعلق به ناحیه پارس است.

- ۱) الف - ب - ج
- ۲) الف - د. ه
- ۳) ب - ج - د
- ۴) ب - ج - ه

۳۸

در کدام گزینه به نام کتاب‌هایی مربوط به سده پنجم و ششم اشاره شده است؟

الف) رودکی‌وار یکی بیت ز من بشنوده است / بلعمی‌وار بدو ده صلتم فرموده است

ب) این کلیله و دمنه جمله افتراست / ور نه کی با زاغ لک‌لک را مراست (مرا: جنگ)

ج) صاحبان نو به نو تحیت من / پیش قابوس سرفراز فرست

د) یکی نثر تو بهتر ز مقامات حمیدی / یکی نظم تو خوش‌تر ز غزل‌های سنایی

ه) بی تو به چمن ریختم از دیده بسی خون / این است سبب سرخی بید طبری را

- ۱) الف، ج
- ۲) ب، ه
- ۳) ب، د
- ۴) الف، د

۳۹

کدام گزینه جاهای خالی عبارت زیر را کامل می‌کند؟

«تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، سخن شاعرانی چون ... یادآور سروده‌های سخنوران قرن چهارم است.

... و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند. ... از جمله شاعران حوزه عراق عجم است.»

- ۱) سنایی - انوری - ناصر خسرو
- ۲) انوری - عطار - کسایی مروزی
- ۳) ناصر خسرو - انوری - جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی
- ۴) ناصر خسرو - سنایی - مولوی

۴۰

تحوّلی که ... و ... در غزل ایجاد کردند، باعث شد شاعران بزرگی در قرن ... ظهور کنند و این نوع از شعر فارسی را به اوج برسانند.

۱) انوری و سنایی - هشتم ۲) انوری و خاقانی - هشتم ۳) سنایی و انوری - هفتم ۴) خاقانی و سنایی - هشتم

۴۱

در همه گزینه‌ها به‌جز ... ویژگی‌های سبکی شعر سده پنجم و ششم ذکر شده است.

۱) به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر ۲) رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی
۳) حذف افعال به قرینه ۴) فراوانی ترکیبات نو

۴۲

از دیدگاه «تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی» همه موارد «کاملاً» درست است؛ به‌جز:

۱) فخرالدین عراقی در کتاب لمعات خود سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.
۲) خواجه رشیدالدین فضل‌الله کتاب «جامع‌التواریخ» را به نثری عالمانه و پخته در عصر ایلخانان به نگارش درآورده است.
۳) نثر کتاب مرصادالعباد ساده و گاهی دارای سجع و موازنه است و نویسنده آن را در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی نوشته است.
۴) المعجم فی معاییر اشعارالعجم از مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به‌شمار می‌رود که نثر آن در مقدمه مسجع و در اصل کتاب مصنوع است.

۴۳

مهم‌ترین اقدام فرهنگی خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی چه بود و موضوع کتاب المعجم فی معاییر اشعارالعجم چیست؟

۱) نگارش کتاب جامع‌التواریخ / علم عروض ۲) تأسیس عمارت ربع رشیدی / علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر
۳) نگارش کتاب جامع‌التواریخ / علم قافیه و بدیع و نقد نثر ۴) تأسیس عمارت ربع رشیدی / علم بیان و بدیع

۴۴

به ترتیب کدام شاعر قرن هشتم در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشت و کدام اثر نویسنده کتاب «صد پند»، منظوم است؟

۱) سلمان ساوجی / موش و گربه ۲) خواجهی کرمانی / موش و گربه
۳) سلمان ساوجی / اخلاق الاشراف ۴) خواجهی کرمانی / رساله دلگشا

۴۵

هر یک از ویژگی های زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از سخنوران است؟

الف) از منشیان و نویسندگان توانا و از عارفان وارسته قرن هفتم است.

ب) در دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه ای پدید آورده است.

پ) معروف ترین شاعر قرن نهم است.

ت) نکته یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است.

۱) نجم الدین کبری - سعدی - جامی - سلمان ساوجی

۲) نجم الدین کبری - مولانا - جامی - عبید زاکانی

۳) فخرالدین عراقی - سعدی - شاه نعمت الله ولی - عبید زاکانی

۴) نجم الدین کبری - مولانا - خواجوی کرمانی - حافظ

۴۶

کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات «قرن نهم» صحیح نیست؟

۱) بعد از غارت مغولان، ایران دستخوش حمله بنیان برانداز دیگری شد و بر اثر آن ابنیه فرهنگی، اجتماعی و ادبی کشور نابود گردید.

۲) تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند و ویرانگری های آنان ادامه داشت.

۳) جامی، معروف ترین شاعر این قرن، کتاب بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی نوشت.

۴) تیمورگورکانی با علاقه ای که به هنر و فرهنگ اسلامی پیدا کرده بود، از هنرمندان خوش نویس، نقاش و شاعر حمایت نمود.

۴۷

در هر دو مورد کدام گزینه موضوع اثری به درستی بیان نشده است؟

الف) مکاتیب (مجموعه نامه های مولانا به قلم خود او)، لمعات (سیر و سلوک عارفانه)

ب) نفحات الانس (حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان)، مرصادالعباد (علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر)

ج) المعجم فی معاییر اشعار العجم (سلوک دین و تربیت نفس انسانی)، تذکره دولتشاه (شرح احوال بیش از صدتن از شاعران ایرانی)

د) مثنوی معنوی (بسیاری از معارف بشری و مسایل عرفانی)، عشاق نامه (مباحث عرفانی)

۱) الف، ب ۲) ب، ج ۳) ج، د ۴) الف، د

۴۸

کدام ابیات دارای ویژگی های فکری سبک عراقی اند؟

الف) من اگر خارم اگر گل چمن آرایی هست که از آن دست که او می کشدم می رویم

ب) نمی توان غم دل را به خنده بیرون برد ز خنده رویی گل تلخی از گلاب نرفت

ج) به سان پرستاره آسمان گردد سحرگاهان ز سبزه آبدار و سرخ گل وز لاله بستانها

د) جسم خاک از عشق بر افلاک شد کوه در رقص آمد و چالاک شد

۱) الف - ج ۲) الف - د ۳) ب - ج ۴) ب - د

(۴۹)

کدام بیت «فاقد» ویژگی‌های سبک هندی است؟

- (۱) هرچه ز نیک و بد است چون همه در دست اوست بر من مسکین چرا خط خطا می‌کشد
- (۲) از سر پرآرزو دل زردرویی می‌کشد عاقل از بالای جاهل زردرویی می‌کشد
- (۳) چو خورشید است پیدا راز عشق از سینه عاشق نباشد نامه پیچیده صحرای قیامت را
- (۴) رتبه آزادگی بنگر که نخل میوه‌دار از حجاب سرو نتوانست سر بالا کند

(۵۰)

همه گزینه‌ها به‌جز ... درباره ویژگی‌های زبانی نثر سبک عراقی درست است.

- (۱) حاشیه‌نویسی‌های متعددی به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت.
- (۲) نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود.
- (۳) به‌وجود آمدن سستی در ساخت دستوری جملات نثر، از ویژگی‌های این دوره است.
- (۴) از ویژگی‌های این دوره، ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی است که در دوره تیمور سرعت رشد آن کم‌تر شد و هم‌چنان در زبان فارسی ادامه یافت.

(۵۱)

در عبارت زیر، مربوط به سبک عراقی چند اشتباه دیده می‌شود؟

«نثر ساده کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در نیمه دوم قرن هفتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود، تا آنجا که نثر مصنوع در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد. در قرن پنجم چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند.»

(۱) یک (۲) سه (۳) دو (۴) چهار

(۵۲)

ویژگی‌های فکری همه ابیات به‌جز بیت ... مطابق با ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است.

- (۱) عیبم مکن به رندی و بدنامی ای حکیم / کاین بود سرنوشت ز دیوان قسمتم
- (۲) تنش زور دارد چو صد نره شیر / سر ژنده پیل اندر آرد به زیر
- (۳) آن روز که من شیفته‌تر باشم بر تو / عذری بنهی بر خود و نازی بفرایی
- (۴) گر چه سپید کرد همه خان و مان ما / یا رب! سیاه باد همه خان و مان برف

۵۳

به چند سؤال پیرامون نثر سبک عراقی، پاسخ درست داده شده است؟

الف) تاریخ نویسی در این دوره به چه اسلوبی رواج می‌یابد؟ اسلوب پیچیده

ب) ملاحسین واعظ کاشفی کدام اثر را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را انوار سهیلی نامید؟ کلیله و دمنه

پ) قدیمی ترین تاریخ نوشته شده درباره تیمور چه کتابی است؟ ظفرنامه شامی

ت) سلطان حسین بایقرا و امیرعلی شیر نوایی در کدام منطقه ترکی گویی و ترکی نویسی را تشویق می‌کردند؟ حوزه ادبی هرات

ث) به چه دلیل در این دوران، تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان سستی یافت؟ نبودن استادان بزرگ و از بین رفتن مراکز علمی

۱) چهار ۲) سه ۳) دو ۴) یک

۵۴

نویسندگان آثار زیر به ترتیبی، در کدام گزینه دیده می‌شوند؟

«رشحات عین‌الحیات - محبوب‌القلوب - بدایع‌الوقایع»

۱) واصفی - میرزا برخوردار فراهی - علی بن حسین واعظ کاشفی

۳) علی بن حسین واعظ کاشفی - وحید قزوینی - واصفی

۲) علی بن حسین واعظ کاشفی - میرزا برخوردار فراهی - واصفی

۴) واصفی - وحید قزوینی - علی بن حسین واعظ کاشفی

۵۵

همه گزینه‌ها بی‌جز ... از دلایلی است که باعث شد شعر و شاعری و انواع هنرها در دوره صفویه مورد توجه قرار گیرد.

۱) مقام شیخی و رهبری داشتن برخی از شاهان صفوی

۲) در تماس نزدیک بودن شاهان صفوی با رؤسای مذاهب

۳) داشتن رقبایی چون شاهان عثمانی و هندی

تلاش برای یکپارچه کردن حکومت به دلیل آشفتگی‌های سیاسی

۵۶

شاخصه اصلی شعر و شهرت شاعران زیر به ترتیبی، در کدام گزینه آمده است؟

«وحشی بافقی - بابافغانی شیرازی - محتشم کاشانی»

۱) واقع‌گرایی - حدّ واسط شعر سبک عراقی و هندی - دقت، ظرافت و رقت معانی

۲) حدّ واسط شعر سبک عراقی و هندی - واقع‌گرایی - سرودن شعر مذهبی

۳) واقع‌گرایی - دقت، ظرافت و رقت معانی - سرودن شعر مذهبی

۴) حدّ واسط شعر سبک عراقی و هندی - دقت، ظرافت و رقت معانی - واقع‌گرایی

(۵۷)

در کدام گزینه، ارتباط ویژگی‌های شعری با شاعر آن، درست است؟

- ۱) (بیدل دهلوی: سرودن غزل‌های خیال‌انگیز) (کلیم کاشانی: به‌کار بردن مضمون‌های پیچیده در تک‌بیت) (صائب تبریزی: مشهور در غزل‌سرایی)
- ۲) (کلیم کاشانی: ابداع خیال‌های رنگین) (بیدل دهلوی: مضمون‌های بدیع و دور از ذهن) (صائب تبریزی: استعاره‌های رنگین و سرشار از ابهام)
- ۳) (صائب تبریزی: خداوندگار مضامین تازه) (کلیم کاشانی: خلاق‌المعانی ثانی) (بیدل دهلوی: تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه)
- ۴) (بیدل دهلوی: نزدیک کردن زبان غزل به افق خیال عامه) (صائب تبریزی: پرکارترین شاعر فارسی زبان) (کلیم کاشانی: استفاده از ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره)

(۵۸)

با توجه به شعر زیر از وحشی بافقی کدام گزینه ندریست است؟

«سنبل پرشکنش هیچ گرفتار نداشت / این همه مشتری و گرمی بازار نداشت

عشق من شد سبب خوبی و رعنائی او / داد رسوائی من شهرت زیبایی او

بس که دادم همه جا شرح دلارایی او / شهر پر گشت ز غوغای تماشایی او

این زمان عاشق سرگشته فراوان دارد / کی سر برگ من بی سر و سامان دارد»

۱) هر مصراع از ابیات این غزل، چهار پایه آوایی دارد.

۲) در بیت اول، هم آرایه مجاز به علاقه شباهت و هم آرایه کنایه وجود دارد.

۳) سراینده این ابیات از شاعران مشهور قرن یازدهم هجری است.

۴) در بیت دوم، بین برخی واژگان شبکه معنایی ایجاد شده است.

(۵۹)

کدام بیت سروده یکی از شاعران سبک هندی است؟

۱) مرا تو غایت مقصودی از جهان ای دوست / هزار جان عزیزت فدای جان ای دوست

۲) بگذشت و بازم آتش بر خرمن سکون زد / دریای آتشینم در دیده موج خون زد

۳) به تیغ اگر بزنی بی‌دریغ و برگردی / چو روی باز کنی، بازت احترام کنند

۴) بر ندارد میوه تا خام است دست از شاخسار / زاهد ناپخته را از خود بریدن مشکل است

۶۰

کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات قرن دهم، نادرست است؟

- ۱) زبان فارسی که در شبه قاره هند استحکام و استقرار لازم را به دست آورده بود، همه گیر و رسمی شد و تا پایان حاکمیت استعمار انگلیس در هند، زبان رسمی آن دیار بود.
- ۲) آشنایی با تفکرات و معارف هندوان کم و بیش در تغییر سبک دخیل بود.
- ۳) بهزاد در دوره شاه اسماعیل و رضا عباسی در دوره شاه عباس از مفاخر هنرند.
- ۴) قالی بافی، سفالگری و شیشه‌سازی در این دوران رشد فراوان یافت.

۶۱

کدام گزینه درباره ویژگی های شعر سبک هندی نادرست آمده است؟

- ۱) شاعران این دوره برای مضمون سازی، از هر پدیده ای در عالم طبیعت یا هر موضوعی در قلمرو ذهن استفاده کردند.
- ۲) استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ در شعر این دوره رایج است.
- ۳) کوشش شاعر سبک هندی مضمون یابی و ارائه خیال خاص و معنی برجسته است؛ یعنی یافتن فکر جزئی اما تازه و بیان آن به صورتی اعجاب انگیز.
- ۴) آثار شاعران همه در سطح شاعران سبک عراقی بوده و به خلق آثار افرادی چون سنایی و عطار منجر شده است.

۶۲

هر دو مورد کدام گزینه، به ویژگی های فکری شعر سبک هندی اشاره دارد؟

الف) فراوانی لغات ترکی و مغولی در این دوره دیده می شود.

ب) شاعران این دوره، معمولاً مطالب فلسفی، عرفانی و غنایی گذشتگان را به شیوه خود بازگو می کردند.

ج) شعر این دوره، معنی گراست نه صورت گرا و شاعران به معنا بیشتر توجه دارند تا به زبان.

د) شاعر سبک هندی در حقیقت تک بیت گوست؛ یعنی قالب حقیقی شعرش مفردات است.

۱) ب، ج ۲) الف، ج ۳) ب، د ۴) الف، د

۶۳

عبارت‌های کدام گزینه به ترتیب برای جاهای خالی مناسب است؟

«یکی از دلایل حذف ویژگی‌های سبکی زبان قدیم در آثار سبک هندی، ... به ایران مخصوصاً نواحی ... بود و دلیل دیگر ... بود.»

۱) حملات پی‌درپی ازبکان / مشرق / رو آوردن طبقات مختلف مردم به عالم ادبیات

۲) حملات پی‌درپی سلجوقیان / مغرب / تأثیر پذیرفتن از زبان‌های نواحی گوناگون

۳) حملات پی‌درپی مغولان / مشرق / تغییر جغرافیایی حوزه‌های شعری

۴) حملات پی‌درپی تیموریان / مرکزی / از بین رفتن سلطه حکومت بغداد بر ایران

۶۴

هر مورد کدام گزینه «ویژگی‌های زبانی نثر سبک هندی» را معرفی می‌کند؟

الف) آوردن تتابع اضافات در مقام تمجید از بزرگان

ب) استفاده از آیات و احادیث و عبارات عربی

پ) نگارش کتاب‌هایی با عنوان فرهنگ لغت

ت) کاربرد افعال با پیشوندهای تکراری

ث) درآمیختگی نظم و نثر

ج) عدم مطابقت موصوف و صفت

۴ الف - ت

۳ پ - ث

۲ الف - ث

۱ ب - ج

۶۵

کدام گزینه درباره «ویژگی‌های نثر سبک هندی» ندارست بیان شده است؟

۱) بی‌دقتی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی و رواج چاپلوسی، در نثر این دوره وجود داشته است.

۲) نثر این دوره از دیدگاه ادبی ارزش والایی دارد زیرا به زبان عامیانه نزدیک است.

۳) کاربرد شعرهای ضعیف در متن کتاب‌های نثر، رواج داشته است.

۴) تواریخ عمومی این دوره در جهت نهادینه کردن فرهنگ تشیع گام برداشتند.

۶۶

چند اثر زیر، نمونه نثر «بینابین» سبک هندی هستند؟

«شرفنامه بدلیسی - احسن التواریخ - محبوب القلوب - بدایع الوقایع - عیار دانش - حبیب‌السیر - عالم‌آرای عباسی»

۴ دو

۳ یک

۲ سه

۱ چهار

۶۷

در کدام ابیات ویژگی ادبی «سبک هندی» مشهود است؟

عصایی بهتر از صد شمع کافوری است اعمی را

الف) طریق عقل را بر عشق رجحان می‌دهد زاهد

چه شد که کوتاه و زشت این قبا به قامت ماست

ب) لباس مرگ بر اندام عالمی زیباست

زین سبب آدم به تعجیل از بهشت آمد برون

ج) هر کجا غم نیست آن‌جا زندگانی مشکل است

بریدن از دو جهان است تیغ جرأت ما

د) خزینه گهر ماست معنی رنگین

چه صحرایی، چه خضرای، چه درگاهی، نمی‌دانم

ه) در این درگاه بی‌چونی همه لطف است و موزونی

۴ ب - د - ه

۳ ب - ج - د

۲ الف - ج - د

۱ الف - ب - ه

۶۸

با توجه به ویژگی‌های سبک هندی کدام بیت سروده شاعران این سبک نیست؟

- ۱) هر سری کز شور سودا نیست فانوس خیال / سنگباران گر نماید خواب سنگینش سزااست
- ۲) چون تو بدین مقام رسیدی دگر مباح / گم گرد در فنا و دگر بیش و کم می‌پرس
- ۳) از پریشان نظری بس که دلم مجروح است / زنگ بر آینه‌ام مرهم زنگار شود
- ۴) خوش آن صدف که گر از تشنگی کباب شود / دهان خویش به ابر بهار نگشاید

۶۹

در کدام بیت، ویژگی ادبی سبک هندی «به چشم نمی‌خورد»؟

- ۱) دوری از ما مکن ای چشم بد از روی تو دور زان که جانی تو و از جان نتوان بود صبور
- ۲) در سر مرده دلان شور ندیده است کسی نفس گرم ز کافور ندیده است کسی
- ۳) دامن شادی و غم آسان نمی‌آید به دست پسته را خون می‌شود دل تالبی خندان کند
- ۴) سختی رسد از چرخ به نازک سخنان بیش باسنگ سر و کار بود شیشه‌گری را

۷۰

ویژگی اصلی شعر کدام شاعر در داخل کمانک به درستی ذکر نشده است؟

- ۱) بابافغانی شیرازی (دقت، ظرافت و رقت معانی)
- ۲) وحشی بافقی (واقع‌گرایی)
- ۳) بیدل دهلوی (حدّ واسط شعر سبک عراقی و سبک هندی)
- ۴) محتشم کاشانی (سرودن اشعار مذهبی)